

9. Сторони паралелограма відносяться як 4 : 3. Знайдіть периметр паралелограма, якщо різниця цих сторін дорівнює 4 см.
10. Які помилки допущено в зображенні паралелограма $ABCD$ на рисунку 110?

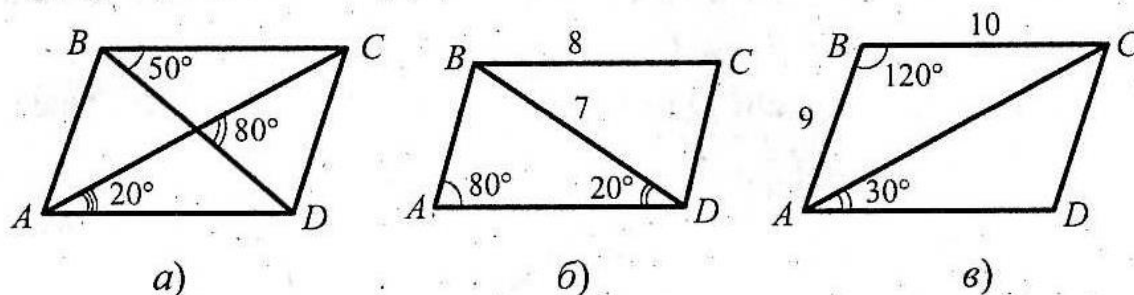

Рис. 110

11. У чотирикутнику $ABCD$ бісектриса кута B перетинає бісектриси кутів A і C під прямим кутом. Доведіть, що чотирикутник $ABCD$ — паралелограм.
12. На стороні BC паралелограма $ABCD$ позначили точку E так, що $AB = BE$. Доведіть, що промінь AE — бісектриса кута A .
13. Бісектриси кутів A і D паралелограма $ABCD$ перетинаються в точці, яка лежить на стороні BC . Знайдіть сторони паралелограма, якщо його периметр дорівнює 30 см.
14. У паралелограмі $ABCD$ $\angle B = 120^\circ$. Бісектриса кута ABD поділяє сторону AD навпіл. Знайдіть периметр паралелограма, якщо $BD = 5$ см.
15. У паралелограмі $ABCD$ висоти BM і BN поділяють відповідно сторони AD і CD навпіл. Знайдіть $\angle MBN$.
16. Один з кутів паралелограма на 50° більший за інший. Знайдіть кут між висотами паралелограма, проведеними з вершини: 1) гострого кута; 2) тупого кута.
17. На сторонах AB і CD паралелограма $ABCD$ вибрано відповідно точки M і N так, що $AM = CN$. Доведіть, що пряма MN проходить через точку перетину діагоналей паралелограма.
18. На стороні AB рівностороннього трикутника ABC взято довільну точку M . Через точку M проведено відрізки MK і MN , паралельні сторонам BC і AC відповідно, точка K належить стороні AC , точка N — стороні BC . Знайдіть сторону трикутника ABC , якщо периметр паралелограма $MKCN$ дорівнює 60 см.
19. Побудуйте паралелограм:
- 1) за двома діагоналями та кутом між ними;
  - 2) за діагоналлю і кутами, які вона утворює зі сторонами.

88. Діагональ рівнобічної трапеції утворює з бічною стороною прямий кут. Відомо, що бічна сторона вдвічі менша від більшої основи. Знайдіть кути трапеції.

89. Визначте вид трапеції, якщо сума її протилежних кутів дорівнює 180° .

90. У трапеції $ABCD$ бісектриси кутів A і B перетинаються в точці M (рис. 129). Знайдіть суму кутів MBC і MAD .

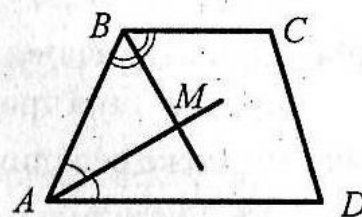

Рис. 129

91. Кут між діагоналями рівнобічної трапеції, протилежний основі, дорівнює 80° , а бічна сторона дорівнює більшій основі. Знайдіть кути трапеції.

92. У трапеції $ABCD$ ($BC \parallel AD$) AC — бісектриса кута BAD , $AC = AD$, $\angle ACD = 70^\circ$. Знайдіть кути трапеції.

93. У трапеції $ABCD$ ($BC \parallel AD$) $\angle BCA = \angle BDA$. Доведіть, що $AB = CD$.

94. У рівнобічній трапеції довжини відрізків, на які висота, проведена з вершини тупого кута, поділяє більшу основу, відносяться як $1 : 2$. Знайдіть відношення основ трапеції.

95. Основи рівнобічної трапеції дорівнюють 2 см і 10 см. Знайдіть відрізки, на які висота трапеції, проведена з вершини тупого кута, поділяє більшу основу.

96. У рівнобічній трапеції один з кутів дорівнює 120° , діагональ трапеції утворює з основою кут 30° . Знайдіть основи трапеції, якщо її бічна сторона дорівнює 8 см.

97. У трапеції $ABCD$ ($AB = CD$) кут B — тупий, його бісектриса перетинає основу AD у точці K , $BK = AB = 13$ см. Знайдіть різницю основ трапеції.

98. У рівнобічній трапеції бічна сторона дорівнює більшій основі. Доведіть, що діагональ трапеції ділить її тупий кут навпіл.

99. У трапеції $ABCD$ ($BC \parallel AD$) точка перетину бісектрис тупих кутів належить більшій основі AD . Відомо, що $AB = 5$ см, $CD = 7$ см. Знайдіть AD .

100. У трапеції $ABCD$ ($BC \parallel AD$) діагоналі перпендикулярні, $BC = 6$ см, $AD = 20$ см. Знайдіть довжину відрізка, який з'єднує середини основ трапеції.

101. У прямокутній трапеції діагональ є бісектрисою тупого кута і вдвічі більша за меншу основу. Знайдіть кути трапеції.

Середня лінія трапеції

103. Знайдіть середню лінію трапеції, якщо її основи дорівнюють:
1) 12 см і 14 см; 2) $5b$ і $16b$.
104. Знайдіть основи трапеції, якщо їх довжини відносяться як $5 : 7$, а середня лінія трапеції дорівнює 1) 36 см; 2) n .
105. Чи може середня лінія трапеції бути:
1) у 2 рази більша за меншу основу;
2) у 2 рази менша від більшої основи?
106. Відрізок MN — середня лінія трапеції $ABCD$ ($BC \parallel AD$). Відомо, що $BC : MN = 9 : 11$. Знайдіть основи трапеції, якщо їх різниця дорівнює 12 см.
107. Більша основа трапеції відноситься до середньої лінії як $5 : 4$. Середня лінія більша за меншу з основ на 5 см. Знайдіть основи трапеції.
108. Середня лінія трапеції дорівнює 11 см, а висоти, проведені з вершин її тупих кутів, поділяють більшу основу на відрізки, довжини яких відносяться як $2 : 4 : 1$. Знайдіть основи трапеції.
109. Діагональ рівнобічної трапеції поділяє тупий кут навпіл, а її основи відносяться як $4 : 5$. Знайдіть середню лінію трапеції, якщо її периметр дорівнює 57 см.
110. Діагоналі трапеції $ABCD$ ($BC \parallel AD$) перпендикулярні. На більшій основі AD позначено точку E таку, що відрізок AE дорівнює середній лінії трапеції. Доведіть, що $CE = AE$.
111. У прямокутній трапеції $ABCD$ ($BC \parallel AD$) діагональ AC дорівнює 14 см, перпендикулярна до бічної сторони CD і поділяє кут A у відношенні $2 : 1$, рахуючи від більшої основи. Знайдіть середню лінію трапеції.

114. Знайдіть вписаний кут, якщо градусна міра дуги, на яку він спирається, дорівнює: 1) 38° ; 2) 142° ; 3) 90° ; 4) 226° ; 5) $\frac{Y}{2}$.
115. Точка M кола і його центр O лежать по різні сторони від хорди AB . Знайдіть: 1) кут AMB , якщо $\angle AOB = 152^\circ$; 2) кут AOB , якщо $\angle AMB = 73^\circ$.
116. Точки M і N лежать на колі по одну сторону від хорди AB . Відомо, що $\angle AMB = 63^\circ$. Знайдіть кут ANB .
117. Точки M і N лежать на колі по різні сторони від хорди AB , $\angle ANB = 82^\circ$. Знайдіть кут AMB .
118. Навколо трикутника ABC описано коло з центром у точці O . Знайдіть кут AOB , якщо: 1) $\angle C = 54^\circ$; 2) $\angle C = 136^\circ$.
119. У трикутнику ABC $\angle A = 48^\circ$, $\angle C = 62^\circ$, точка O — центр описаного кола. Знайдіть $\angle AOB$, $\angle AOC$, $\angle COB$.
120. Знайдіть кути рівнобедреного трикутника, вписаного в коло, основа якого стягує дугу, градусна міра якої дорівнює 100° .
121. Кінці хорди поділяють коло на дві дуги, градусні міри яких відносяться як $5 : 13$. Знайдіть вписані кути, які спираються на цю хорду.
122. Кінці хорди AB поділяють коло на дві дуги. Градусна міра більшої з них дорівнює 260° , а менша поділяється точкою M у відношенні $7 : 18$, рахуючи від точки B . Знайдіть $\angle MBA$.
123. Точки D, E і F поділяють коло на три дуги так, що $\cup DE : \cup EF : \cup DF = 2 : 9 : 7$. Знайдіть кути трикутника DEF .
124. Точки M і N кола лежать по одну сторону від діаметра AB (рис. 130). Знайдіть кут BMN , якщо $\angle AMN = 110^\circ$.

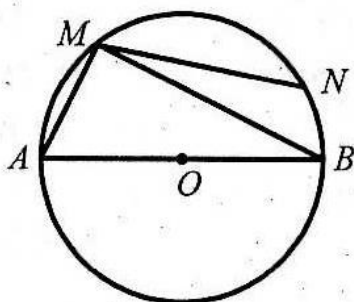

Рис. 130

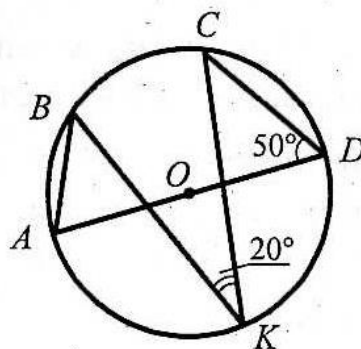
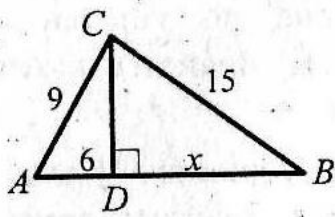

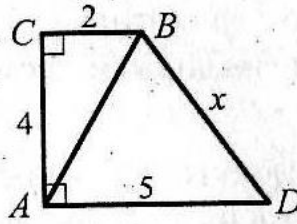
Рис. 131

125. Відрізок AD — діаметр кола з центром O (рис. 131). Знайдіть $\angle BAD$, якщо $\angle CDA = 50^\circ$, $\angle BKC = 20^\circ$.

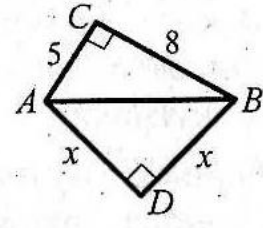
204. Знайдіть довжину невідомого відрізка x на рисунку 149 (довжини відрізків дано в сантиметрах).

a)

б)

в)

Рис. 149

205. Катети прямокутного трикутника відносяться як $12 : 5$, а гіпотенуза дорівнює 39 см. Знайдіть катети трикутника.
206. Сума катетів прямокутного трикутника дорівнює 17 см, а гіпотенуза — 13 см. Знайдіть катети трикутника.
207. У прямокутному трикутнику ABC ($\angle B = 90^\circ$) $AC = 52$ см, $AB = 20$ см. Знайдіть медіану AM трикутника.
208. Медіана, проведена до гіпотенузи прямокутного трикутника, дорівнює 10 см. Знайдіть сторони трикутника, якщо різниця його катетів дорівнює 4 см.
209. У гострокутному трикутнику ABC $AB = 17$ см, $BC = 25$ см, а висота BD поділяє сторону AC на відрізки AD і DC такі, що $AD : DC = 2 : 5$. Знайдіть AC .
210. У гострокутному рівнобедреному трикутнику ABC ($AB = BC$) проведено висоту AD і медіану BK . Знайдіть BK , якщо $AD = 8$ см, $CD = 6$ см.
211. У рівнобедреному трикутнику бічна сторона більша за висоту, проведена до основи, на 2 см, а основа трикутника дорівнює 16 см. Знайдіть бічну сторону трикутника.
212. Периметр рівнобедреного трикутника дорівнює 72 см, а висота, проведена до основи, — 24 см. Знайдіть сторони трикутника.
213. З точки до прямої проведено дві похилі. Одна з них дорівнює 22 см і утворює з прямою кут 45° . Знайдіть довжину другої похилої, якщо її проекція на цю пряму дорівнює $\sqrt{82}$ см.
214. З точки, яка знаходиться на відстані 8 см від прямої, проведено до неї дві похилі завдовжки 17 см і 10 см. Знайдіть відстань між основами цих похилих. Скільки розв'язків має задача?
215. З точки до прямої проведено дві похилі, проекції яких на цю пряму дорівнюють 5 см і 9 см. Знайдіть довжини похилих, якщо їх сума дорівнює 28 см.

216. З точки до прямої проведено дві похилі, довжини яких дорівнюють 15 см і 20 см, а довжини їх проєкцій на цю пряму відносяться як 9 : 16. Знайдіть відстань від точки до даної прямої.
217. У прямокутний трикутник вписано коло. Точка дотику поділяє гіпотенузу на відрізки завдовжки 5 см і 12 см. Знайдіть катети трикутника.
218. У прямокутному трикутнику медіани, проведені до катетів, дорівнюють $2\sqrt{73}$ см і $4\sqrt{13}$ см. Знайдіть сторони трикутника.
219. У рівнобедреному прямокутному трикутнику медіана, проведена до гіпотенузи, на 2 см менша від катета. Знайдіть гіпотенузу.
220. Бісектриса гострого кута прямокутного трикутника поділяє катет на відрізки завдовжки 25 см і 20 см. Знайдіть сторони трикутника.
221. Бісектриса кута при основі рівнобедреного трикутника поділяє висоту, проведену до основи, на відрізки завдовжки 6 см і 10 см. Знайдіть сторони трикутника.
222. Знайдіть медіану рівнобедреного трикутника, проведену до бічної сторони, якщо бічна сторона і основа трикутника дорівнюють відповідно 30 см і 48 см.
223. У рівнобічній трапеції діагональ дорівнює 15 см, а середня лінія — 8 см. Знайдіть висоту трапеції.
224. У рівнобічній трапеції бічна сторона, висота і діагональ дорівнюють відповідно 10 см, 8 см і 17 см. Знайдіть основи трапеції.
225. У прямокутному трикутнику катети дорівнюють 20 см і 15 см. Знайдіть висоту трикутника, проведену до гіпотенузи.
226. У рівнобічну трапецію вписано коло, радіус якого дорівнює 8 см. Різниця основ трапеції дорівнює 24 см. Знайдіть сторони трапеції.
227. У колі з центром у точці O проведено хорду AB , яка перпендикулярна до радіуса OM і перетинає його в точці K , $OK : KM = 8 : 9$, $AB = 90$ см. Знайдіть радіус кола.
228. Радіуси двох кіл дорівнюють 10 см і 2 см, а довжина їх спільної зовнішньої дотичної — 15 см. Знайдіть відстань між центрами кіл.
229. Точки A і B лежать по різні сторони від прямої l на відстані 3 см і 5 см від неї відповідно. Знайдіть AB , якщо відстань між проєкціями цих точок на пряму l дорівнює 6 см.

240. Розв'яжіть прямокутний трикутник ABC ($\angle C = 90^\circ$) за відомими елементами:
- 1) $AB = 8$ см, $\angle A = 44^\circ$;
  - 2) $AC = 12$ см, $\angle A = 57^\circ$;
  - 3) $BC = 11$ см, $\angle A = 68^\circ$;
  - 4) $AB = 14$ см, $AC = 8$ см;
  - 5) $AC = 14$ см, $BC = 8$ см.

241. У рівнобедреному трикутнику ABC $AB = BC = 10$ см, $\angle B = 64^\circ$. Знайдіть сторону AC і висоту BD трикутника.

242. У рівнобедреному трикутнику ABC ($AB = BC$) $AC = 4$ см, $\angle C = 52^\circ$. Знайдіть сторони AB , BC і висоту CK трикутника.

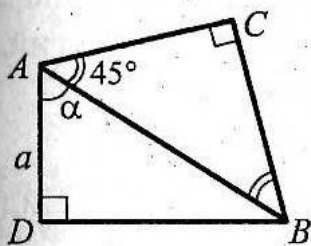
243. З точки, що знаходиться на відстані 16 см від прямої, проведено до неї дві похилі, які утворюють з прямою кути 30° і 60° . Знайдіть довжини похилих і їх проєкцій на пряму.

244. З точки, що знаходиться на відстані 20 см від прямої, проведено до неї дві похилі, які утворюють з прямою кути 60° і 45° . Знайдіть відстань між основами похилих. Скільки розв'язків має задача?

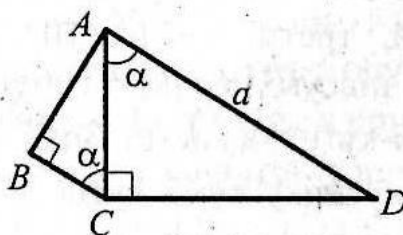
245. Знайдіть невідомі сторони прямокутного трикутника ABC ($\angle C = 90^\circ$), якщо:

- 1) $AB = c$, $\angle B = \alpha$;
- 2) $AC = b$, $\angle A = \beta$;
- 3) $BC = a$, $\angle A = \varphi$.

246. За рисунком 150 знайдіть відрізки AB і BC .

a)

б)

Рис. 150

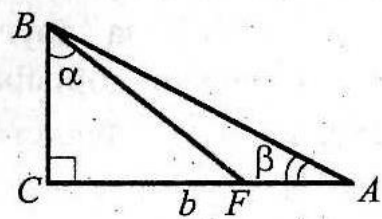

Рис. 151

247. У прямокутному трикутнику ABC (рис. 151) $AC = b$, $\angle BAC = \beta$, $\angle FBC = \alpha$. Знайдіть відрізок AF .

248. Сторона AD прямокутника $ABCD$ дорівнює m , а кут між діагоналями, протилежний цій стороні, дорівнює α . Знайдіть сторону AB і діагоналі прямокутника.

279. Знайдіть площу паралелограма, сторони якого дорівнюють 8 см і 14 см, а кут між ними — 45° .
280. Знайдіть площу ромба, сторона якого дорівнює $7\sqrt{2}$ см, а один з кутів — 135° .
281. Площа паралелограма дорівнює 56 см^2 . Знайдіть відстань між сторонами паралелограма, довжини яких дорівнюють 8 см.
282. Одна із сторін паралелограма дорівнює 5 см, а висота, проведена до другої сторони, — 4 см. Знайдіть невідому сторону і висоту паралелограма, якщо його площа дорівнює 40 см^2 .
283. Сторони паралелограма дорівнюють 8 см і 10 см, а одна з висот — 6 см. Знайдіть другу висоту паралелограма. Скільки розв'язків має задача?
284. Площа паралелограма дорівнює 45 см^2 , а його висота на 4 см менша від сторони, до якої вона проведена. Знайдіть цю сторону паралелограма та висоту, проведену до неї.
285. Знайдіть площу паралелограма, сторони якого дорівнюють 25 см і 7 см, а одна з діагоналей перпендикулярна до його сторони.
286. Доведіть, що пряма, яка поділяє паралелограм на дві рівновеликі частини, проходить через точку перетину його діагоналей.
291. Знайдіть площу трикутника, дві сторони якого дорівнюють 6 см і 5 см, а кут між ними: 1) 60° ; 2) 135° .
292. Знайдіть площу рівнобедреного трикутника, основа якого дорівнює 16 см, а бічна сторона — 10 см.
293. Катети прямокутного трикутника дорівнюють 8 см і 15 см. Знайдіть висоту трикутника, проведену до гіпотенузи.
294. У трикутнику ABC $AC : CB = 2 : 5$. Знайдіть відношення висот трикутника, проведених з вершин A і B .
295. Доведіть, що меншій стороні трикутника відповідає більша висота.
296. Доведіть, що медіани трикутника поділяють його на шість рівновеликих трикутників.
297. Діагоналі чотирикутника $ABCD$ перетинаються в точці O . Відомо, що трикутники AOB і COD рівновеликі. Доведіть, що $BC \parallel AD$.
298. Висота рівнобедреного трикутника, проведена до бічної сторони, поділяє її на відрізки завдовжки 2 см і 8 см, рахуючи від вершини кута при основі. Знайдіть площу трикутника.

325. Знайдіть площу рівнобічної трапеції, діагоналі якої перпендикулярні, а основи дорівнюють 12 см і 20 см.
326. Знайдіть площу рівнобічної трапеції, основи якої дорівнюють 4 см і 10 см, а діагоналі ділять її тупі кути навпіл.
327. Різниця основ прямокутної трапеції дорівнює 6 см, а менша основа — 12 см. Знайдіть площу трапеції, якщо її менша діагональ ділить прямий кут трапеції навпіл.
328. Знайдіть площу прямокутної трапеції, більша основа якої дорівнює 24 см, менша бічна сторона — 10 см, а тупий кут — 135° .
329. Бічні сторони прямокутної трапеції дорівнюють 17 см і 8 см, а її основи відносяться як 2 : 5. Знайдіть площу трапеції.
330. Висота рівнобічної трапеції дорівнює $7\sqrt{3}$ см. Знайдіть площу трапеції, якщо кут між її діагоналями, протилежний бічній стороні трапеції, дорівнює 60° .
331. Знайдіть площу рівнобічної трапеції, діагоналі якої перпендикулярні, а висота дорівнює 10 см.
332. Знайдіть площу трапеції, основи якої дорівнюють 8 см і 18 см, а кути при більшій основі — 30° і 60° .
333. Знайдіть площу трапеції, основи якої дорівнюють 8 см і 22 см, а бічні сторони — 26 см і 28 см.
334. Точка дотику кола, вписаного в рівнобічну трапецію, поділяє її бічну сторону на відрізки завдовжки 9 см і 16 см. Знайдіть площу трапеції.
335. Площа рівнобічної трапеції дорівнює $50\sqrt{2}$ см², а гострий кут дорівнює 45° . Знайдіть висоту трапеції, якщо відомо, що в неї можна вписати коло.
336. Бічні сторони трапеції дорівнюють 15 см і 13 см, а довжини основ відносяться як 1 : 3. Знайдіть площу трапеції, якщо відомо, що в неї можна вписати коло.
337. Точка дотику кола, вписаного в прямокутну трапецію, поділяє більшу бічну сторону на відрізки, довжини яких відносяться як 4 : 9. Знайдіть площу трапеції, якщо менша з її бічних сторін дорівнює 24 см.